

Zpráva o činnosti Československé psychologické společnosti
při ČSAV za rok 1985

Činnost ČSPS byla řízena hlavním výborem zvoleným na valném shromáždění ČSPS konaném v rámci konference sekce psychologie práce v Brně roku 1982.

Hlavní výbor vycházel ve své práci z plánu na rok 1985, který se opíral o společný rámcový plán činnosti ČSPS při ČSAV a SPS při SAV na leta 1982 - 1985, vycházející ze závěrů V. sjezdu čs. psychologů konaného r. 1980 v Brně.

Hlavní výbor ČSPS se řídil dále pokyny KOVSu a Vědeckého kolegia pro pedagogiku a psychologii, kterému podával průběžně k vyjádření zprávy o práci Společnosti a plány práce a vědeckých akcí.

V plánu činnosti hlavního výboru ČSPS na r. 1985 byla především příprava a uskutečnění VI. sjezdu čs. psychologů v Praze a otázka legislativního zabezpečení psychologických služeb. První úloze byla věnována velká pozornost a byla zajištěna velmi dobrá úroveň sjezdu. K legislativnímu zabezpečení psychologických služeb byly zpracovány materiály, které budou předány Vědeckému kolegiu pedagogiky a psychologie.

1. Činnost hlavního výboru a ČSPS jako celku

Hlavní výbor ČSPS se sešel v roce 1985 dvakrát. Projednával především otázky, týkající se plánovaného VI. sjezdu čs. psychologů (včetně přípravy voleb), dále otázky legislativního zabezpečení psychologických služeb, bulletinu Psycholog v Československu, plánu a rozpočtu na rok 1986. Předsednictvo hlavního výboru zasedalo třikrát a zabývalo se organizací a obsahovou náplní sjezdu, na posledním zasedání hodnocením sjezdu.

Sjezd čs. psychologů byl hlavní akcí ČSPS v r. 1985. Při profilování sjezdu vycházelo předsednictvo hlavního výboru především ze společenských úkolů kladených na psychologii jako vědní obor a odborně-praktickou činnost, z rámcového programu rozvoje psychologie v ČSSR v 80. letech, ze závěrů a zkušeností sjezdu ČSPS r. 1980 a sjezdu SPS r. 1983. Ústřední zaměření sjezdu bylo formulováno heslem "Psychologie a vědeckotechnický rozvoj při budování rozvinutého socialismu". V obsahové struktuře jednání byly bloky referátů zaměřených na rozvoj člověka jako subjektu prakticko-přetvářející činnosti, dále na psychický a sociální rozvoj mladé generace, a na uplatňování psychologických poznatků a pří-

stupů ve společenské praxi. Vedle symposií byla konána tématická zasedání, byly organizovány postery a bazar informací. Účastníkům byly předány dvě sjezdové publikace - "Psychologické výzkumy v ČSSR: 1981 - 1985 (Sborník individuálních referátů" a "Výberový adresár československých psychologů".

Zhodnocení sjezdu je obsaženo v příslušných zprávách pro ÚV KSČ a pro ČSAV, dále ve zprávách pro domácí psychologické časopisy.

2. Zpráva o činnosti poboček

V r. 1985 byla ustavena (resp. obnovena) pobočka v Ústí nad Labem. Tím bylo docíleno stavu, kdy v každém krajském městě ČSR jsou pobočky Společnosti.

Pražská pobočka uspořádala 2 panelové diskuse na témata: "Sugestivní a relaxační techniky v poradenství", dále "Prediktabilita vývoje osobnosti na základě poznatků z raného dětství" a setkání na téma "Psychologické aspekty kriminality".

Pobočka v Hradci Králové uskutečnila polodenní akci, týkající se problematiky osob ve výkonu trestu a po propuštění z výkonu trestu (ve spolupráci s komisí pro nápravně výchovnou činnost KNV). Tato akce měla význam i pro pracovníky soudu, prokuratury a pro sociální kurátory.

Pobočka v Ústí nad Labem se věnovala v r. 1985 organizačním záležitostem a vypracováním programu na r. 1986.

Plzeňská pobočka realizovala 3 akce s aktuální tematikou. Jednodenní seminář o problematice nealkoholických závislostí u mládeže, dále seminář o psychologických problémech tvořivého myšlení. Třetí akce byla věnována otázce možností mezioborové spolupráce psychologických pracovišť v kraji, což má význam pro další rozvoj práce pobočky.

Budějovická pobočka pokračovala zdařile ve své aktivitě a také ve spolupráci s jinými orgány, zejména ČSVTS. Uspořádala 8 seminářů; jejich obsahem byly především otázky z oblasti diagnostiky, teorie osobnosti, rodinné terapie, poradenství. Dále uskutečnila 2 pracovní schůze (jedna z nich byla věnována setkání s architekty), 3 pracovní schůzky balintovské pracovní skupiny. Celkem šlo o 13 akcí. Čilá je i spolupráce pobočky s Klubem mladých architektů, dále s psychiatrií. Pro účastníky svých akcí zajišťovala v několika případech rozmnožené texty.

Ostravská pobočka pracovala velmi agilně. Ve spolupráci s ČSVTS uspořádala 3 týdenní akce (s dobrou účastí), jednak pro vedoucí pracovníky průmyslu, jednak pro mistry, dále dvou denní seminář k otázce rodinného přístupu v poradenství. Velmi dobrou účast měly dva jednodenní semináře; jeden o psychologické intervenci u těžce nemocných dětí, druhý o indirektivní psychoterapii. Mimoto pokračovala pobočka ve svých "Setkáních členů s přednáškou", kterých uspořádala 7, vždy na rozličná aktuální témata.

Olomoucká pobočka (okresní skupina Vsetín - Nový Jičín) zorganizovala 3 odborné semináře k problematice: zralost a výchova k manželství a rodičovství, suicidální pokusy, psychologická charakteristika osobních listů žáků ZŠ. Byla dále podána zpráva o návštěvě univerzity v Budapešti.

Brněnská pobočka uskutečnila v r. 1985 dvě významné akce. Zdařilou akcí byla dvou denní konference "Aktuální úkoly psychologického výzkumu a psychologických služeb", pořádaná ve spolupráci s katedrou psychologie FF UJEP, s psychol. odd. ÚSVV ČSAV a s MV SAK. Na program bylo 14 referátů a panelová diskuse o poskytování psychologických služeb. O konferenci referoval denní tisk. Druhou akcí byl seminář "Aktuální problémy v manželském poradenství". Obě akce měly dobrou úroveň.

V úhrnu lze říci, že práce poboček se dále rozvíjela, zejména u poboček: Praha, Brno, České Budějovice, Ostrava. V dalším období bude nutné, aby pobočka v Hradci Králové a v Olomouci zintenzivnila svou činnost a pobočka v Ústí nad Labem začala pracovat a uskutečňovat připravovaný program.

3. Činnost sekcí

Sekce teoretické a obecné psychologie nevykázala činnost. Dosud se nepodařilo ustavit ji na federální úrovni, jak již bylo dříve rozhodnuto.

Sekce klinické psychologie splnila svůj plán pěti "Klinicko-psychologických dnů" s těmito tématy: 1. Náhradní rodinná péče, 2. Spektrum psychoterapie I., 3. Projektivní psychodiagnostické techniky, 4. Dítě v rozvodovém poli, 5. Humor a duševní zdraví. Uvedené akce jsou pořádány obvykle ve spolupráci se sekcí klinické psychologie Psychiatrické společnosti ČLS JEP, s pracovní skupinou pro psychologii při České pediatrické společnosti JEP a kabinetem psychologie ILF. Třetí klinický den byl kromě toho uspořá-

dán jako společná akce s Pracovní skupinou pro teorii a praxi psychodiagnostických projektivních technik. Průměrná účast na uvedených akcích byla cca 250 osob.

Sekce pedagogické psychologie se zaměřila především na aktuální problematiku pedagogické psychologie v kontextu školní třídy. Uspořádala spolu s Lékařskou fakultou v Hradci Králové dvoudenní seminář na téma: "Pedagogická interakce a komunikace".

Sekce psychologie práce uspořádala tyto akce:

1. Třídenní konferenci "9. setkání psychologů práce v ČSR" (s hlavním referátem o psychologické problematice vedení lidí, 4 panelovými diskusemi k aktuálním otázkám oboru a s 15 volnými sděleními). Pro účastníky konference byl vydán sborník souhrnu referátů (60 stran). O konferenci velmi dobré úrovně bylo referováno v tisku (i celostátním), dostavil se zástupce Čs. rozhlasu.
2. Jednodenní seminář na téma: "Aktuální problémy psychologie v ekonomické praxi" (15 referátů). Vybrané referáty budou publikovány v časopise Psychologie v ekonomické praxi. Seminář přispěl k ujasnění aktuálních úkolů aplikace psychologie práce v duchu celostátních a stranických dokumentů.
3. Koordinační porada na téma "Aplikovaný výzkum a služby psychologie práce v 8. pětiletce".

Sekce uspořádala společnou schůzi výboru sekce psychologie práce ČSBS a SPS za účelem další spolupráce a přípravy konference v r. 1986.

Sekce sociální psychologie uspořádala (ve spolupráci s katedrou psychologie FF UK) půldenní seminář s tématem "Komunikace z interdisciplinárního pohledu", dále třídenní seminář k otázkám sociálně-psychologického výcviku v Tálském mlýně. Seminář byl opakován v Praze za většího počtu účastníků. Další zdařilou akcí sekce bylo uspořádání kursu "Úvod do sociálně psychologického výcviku" ve spolupráci s Domem kultury hl.m. Prahy a s FTVS UK (kurs měl tři běhy).

V rámci sekce byla ustavena pracovní skupina sociálně psychologického výcviku. Byla zahájena činnost klubu Sociálně psychologického výcviku v OKD Praha 9.

Sekce poradenské a školní psychologie uspořádala v návaznosti na program minulého roku dva Poradenské dny s tématy: Práce poraden s výchovnými poradci, Spolupráce pedagogicko-psychologických poraden se školami; na každém Poradenském dni byl hlavní

referát a 15 sdělení. Účast na každém dnu 120 členů sekce. Poradenské dny, uspořádané ve spolupráci s Ústředním klubem školství a vědy v Praze, plní zdárně svou doškolovací funkci pro poradenské psychology.

Dále zorganizovala sekce dvoudenní seminář k pedagogicko-psychologické problematice škol pro mládež vyžadující zvláštní péči (ve spolupráci s KPPP Středočeského kraje).

Sekce psychologie sportu uspořádala 2 jednodenní semináře, jeden na téma "Motivace ve vrcholovém sportu", druhý k otázkám spolupráce s ČSTV, dále jeden třídní seminář s tématy "Sociální komunikace ve sportovní skupině" a "Některé techniky psychoregulace a psychoregenerace ve sportu".

Sekce forenzní psychologie uspořádala (ve spolupráci se sekci sociální patologie Čs. sociologické společnosti při ČSAV) třídní seminář na téma "K prevenci kriminality a jiných sociálně patologických jevů". Pokračovala tak v činnosti, která upoutala pozornost širší odborné veřejnosti. Vydala k tomuto semináři sborník referátů. Členové sekce referovali též na soudně psychiatrickém semináři a na klinicko-psychologických dnech o forenzně psychologické problematice.

Sekce pro studium chování zvířat uspořádala pětidenní "Eto-logickou konferenci" (ve spolupráci se Společností pro studium vyšší nervové činnosti a s Čs. zoologickou společností).

Sekce vývojové psychologie uspořádala ve spolupráci s vývojovou sekci SPS pracovní seminář zaměřený k Mezinárodnímu roku mládeže a aktuálním otázkám vývojové psychologie. Spolupracovala též s Mezinárodní společností vývojové psychologie (ISSBD) na programu připravovaných akcí.

Sekce psychologie umění uspořádala jednodenní konferenci (ve spolupráci s Čs. vědeckou společností pro estetiku), dále jednodenní seminář na téma "Psychologie umění v životě člověka a společnosti". Spolupracovala s ČSVTS v rámci její konference na téma "Interdisciplinární přístup k metodice tvůrčí práce".

Vcelku lze práci sekci hodnotit kladně a to zejména sekci psychologie práce, klinické psychologie, poradenské a školní psychologie a sociální psychologie mj. též proto, že přispívají ke zvyšování kvalifikace svých členů v praktické psychologické činnosti. Kladně je možno se vyjádřit i k sekci forenzní psychologie která ve spolupráci se Sociologickou společností při ČSAV projed-

nává aktuální otázky týkající se jevů cizích socialismu.

V dalším období bude třeba zvýšit iniciativu sekce pedagogické psychologie a také sekce psychologie sportu, která by se měla věnovat více problematice tělesné výchovy v širším měřítku než jen vrcholovému sportu.

4. Práce na úseku zahraničních styků

Z kolektivního členství Společnosti v IUPSyS vyplývají úkoly, které plní hlavní výbor ČSPS. Z nejdůležitějších to bylo vydání Výběrového adresára čs. psychologů (v angličtině) jako součásti 4. mezinárodního adresáře psychologů. Adresář zdarma vytiskl n.p. Psychodiagnostické a didaktické testy, Bratislava.

Na VI. světovém kongresu Mezinárodní společnosti psychologie sportu (ISSP) v Kodani se účastnilo 6 čs. zástupců - členů sekce psychologie sportu.

Sekce vývojové psychologie spolupracovala s Mezinárodní společností vývojové psychologie (ISSBD) na programu připravovaných akcí.

5. Činnost ediční, publikační, bibliografická a terminologická

ČSPS spolu se SPS vydává bulletin "Psycholog v Československu", informující členy o psychologických akcích pořádaných v ČSSR. V r. 1985 byla vydána dvě čísla, která ukázala další zlepšení úrovně bulletinu.

Jak už bylo zmíněno, k VI. sjezdu čs. psychologů byl vydán sborník referátů "Psychologické výzkumy v ČSSR: 1981 - 1985" (375 stran) a v předchozí části této zprávy uvedený Výběrový adresár. Sborník souhrnnů referátů z "9. setkání psychologů práce" pořídila pro účastníky sekce psychologie práce. Pro účastníky semináře "K prevenci kriminality a jiných sociálně patologických jevů" vydala sborník sekce forenzní psychologie.

Terminologická komise uspořádala v rámci VI. sjezdu ČSPS tématické zasedání "Psychologická odborná terminologie - problémy a úkoly", kde odeznělo 5 referátů, k nimž byla živá diskuse, svědčící o zájmu o tuto problematiku. K jejímu řešení je třeba přikročit, jak konstatuje komise, formou kolektivní práce na slovnících, encyklopediích aj.

6. Spolupráce s Čs. vědecko-technickou společností a se Socialistickou akademií

S ČSVTS pracovala Společnost prostřednictvím některých sekcí a poboček. Tato spolupráce ve srovnání s předchozí dobou pokročila. Ze sekcí možno zde jmenovat zejména sekce psychologie práce, psychologie sportu a psychologie umění, z poboček zejména pobočku ostravskou (viz např. krajské kursy aj.), dále budějovickou a plzeňskou.

Spolupráce se SAK je velmi intenzivní. Pěstuje ji tradičně pobočka brněnská, dále pobočka ostravská, budějovická. Ze sekcí zejména sekce psychologie práce. Mnoho členů sekcí a poboček zastávají funkci lektorů SAK, někteří vedou psychologické sekce SAK, připravují cyklické formy mimoškolního vzdělání (např. sekce psychologie práce), jsou členy vědecko-metodických rad SAK, komisí pro mládež atd.

ČSPS spolupracuje též s Čs. společností psychiatrickou, s Čs. společností sociologickou, s Čs. vědeckou společností pro estetiku, se Společností pro studium vyšší nervové činnosti a s Čs. společností zoologickou.

7. Spolupráce s vysokými školami

Spolupráce s vysokými školami je velmi úzká, jak je patrné ze společného pořádání vědeckých nebo školících akcí, seminářů a konferencí, dále přímým zastoupením pracovníků vysokých škol v hlavním výboru Společnosti a ve výborech sekcí a poboček.

8. Práce kulturně-politická

V kulturně politické práci vyvíjeli psychologové rozsáhlou činnost. Vystupovali ve sdělovacích prostředcích, publikovali v kulturně politickém i denním tisku. Kulturně politická práce je součástí činnosti sekcí a poboček. Řada členů Společnosti je činná ve stranických organizacích, dále v ROH a SČSP. Z konkrétních akcí kulturně politických možno připomenout seminář sekce vývojové psychologie k Mezinárodnímu roku mládeže.

Na závěr lze říci, že celková činnost Společnosti proběhla v souladu s plánem a zaznamenala jistý pokrok.

Za sekretariát ČSPS:

V. Filecová

H. Němec

Doc. PhDr. J. Čepelák, CSc. v.r.
vědecký tajemník ČSPS

